

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

KOOPMANSKUSSEN

Wagenspel

door

Willem Laroy

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 2017

PERSONAGES

DE KOOPMAN

DE WAARD

DE WAARDIN

DE BURGEMEESTER

DE GRIFFIER

Toneel 1

KOOPMAN :Ach mensen, kooplui zijn altijd vol zorgen;
 die hun schulden moeten innen, 't zij hier of 't zij daar...
 Betaalt men vandaag, men steelt het weer morgen...
 kooplui staan steeds buiten, binnen zeer raar...
 Kooplui zijn zelden geborgen.
 Wat men vandaag wint is men twaalf uur later reeds kwijt.
 Maar pas ligt de stof uitgespreid,
 of je krijgt al zo'n hoop verwijt:
 De stof is te dik, of te dun, maar altijd te duur,
 ditzelfde liedje zingt zelf mijn naaste geuur.
 Ach, winst maken doe je zelden of raar.
 Een koopman is steeds vol zorgen,
 van 's avonds laat tot aan de morgen;
 en die schulden moet vorderen, 't zij hier of daar,
 loopt daarbij nog echt lijfsgevaar.
 't Is in Brabant niet beter dan in de Vlaamse gewesten.
 Wat iedereen kan is beduvelen en pesten.
 Vanavond in Tienen en morgen "bachten de kupe",
 de koopman is en blijft altijd de dupe.
 Vier pond hier en vijf pond daar...
 Maar ik krijg ze toch nooit bij elkaar.
 En nu moet ik tegen deze gure winden
 voor de nacht nog een beddeke vinden.
 Je zult het wel zien, van de avond tot de morgen
 is de koopman vol zorgen.

Toneel 2

(De waard en de waardin komen op.)

WAARD :Zoet wijf wees zorgzaam bij 't bereiden der spijzen,
 en laat het deeg niet de pannen uitrijzen.
 Al onze klanten, 't zij kleinen of groten
 hebben altijd van onze tafel genoten.

Zorg er dus voor dat wij er geen schande van halen,
als de slokkers de feestdis moeten betalen.

WAARDIN :Lieve man, zorg jij voor de beste wijn
die er bij elke nieuwe gang moet zijn.

WAARD ;Onze leuze is: EET WAT GAAR IS, EN DRINK WAT KLAAR IS,
maar zeg niet altijd wat WAAR IS.

Zoet wijf, wees zorgzaam bij 't bereiden der spijzen.

WAARDIN :Beste waard, jij moet de duurste wijnen aanprijzen,
want als de wijn is in de man

WAARD :Ja, ja, dan ligt de wijsheid in de kan,
en kunnen wij ,zelfs "den dunnen en den dikken"
gemakkelijk onze leugens doen slikken.

WAARDIN :Ik zorg in de keuken voor 't avondmaal

WAARD :Goed, goed, dan sta ik in voor de zaal.

(Waardin af.)

Toneel 3

WAARD :*(Hij zet alles op orde, half zingend:)*

Tralaliere-tralala, orde leidt tot God,
maar het brengt nog meer stuivers in de pot!
Ieder ding op zijn plaats en laat het daar staan,
zo is het werk het vlugste gedaan.

Toneel 4

KOOPMAN :*(Hij bemerkt de waard.)*

Jandorie, ik heb toch rap gedaan,
ik ben echt moe en zweet lijk een das.
Maar ik kom hier vandaag net op tijd en te pas.
't Is klokslag vijf uur; alles gaat vlug
als men kan stappen met de wind in de rug.
'k Weet maar al te goed wie daar van "kromme haas gebaart" ...
't Is jandorie mijn schuldenaar, 't is de waard.

Vijf pond daalders is hij mij schuldig...
 Ik ga erop af, want ik word ongeduldig,
 maar ik weet en durf hopen
 zal hij mij vandaag geen leugens verkopen.
 Ik zal eerst luisteren en zwijgen
 om hem zo van mijn kerfstok te krijgen.
(Hij gaat langzaam naar de waard.)

Toneel 5

KOOPMAN :Wel vriend, hoe gaan hier de zaken?
 WAARD :Wat heb jij daarmee te maken?
 KOOPMAN :Pardon, jij doet precies of je mij niet kent.
 WAARD :Ben ik mis als ik denk dat jij de koopman bent?
 KOOPMAN :Die ben ik, houd jij mij voor het lapje?
 WAARD :Nee beste vriend, het was maar een grapje.
 En van waar kom jij nu overgewaaid?
 KOOPMAN :Van Brugge, waar meer dan één molentje draait.
 'k Moet nog naar Dinant, maar niet meer vandaag,
 't is daarom dat ik voor deze nacht onderdak vraag.
 WAARD :Maak je daarover maar geen zorgen
 je kan hier blijven tot overmorgen-morgen.
 KOOPMAN :En welke gasten komen er eten?
 WAARD :Twee hoge Pieten, je mag het wel weten:
 de burgemeester en de griffier
 maken vanavond hier grote sier.
 Mijn vrouw is aan 't koken, aan 't bakken, aan 't braden;
 wat zij allemaal klaarmaakt, je kunt het nooit raden.
 KOOPMAN :En komt aan hun tafel geen plaatsje vrij?
 WAARD :Laat deze zorg maar over aan mij.
 't Zijn twee heel vrolijke kornuiten,
 die tellen geen daalders, zeker geen duiten.
 Ik wed dat ge straks met je benen gespreid,
 voor vanavond de eregast zijt.
 KOOPMAN :Voorwaar, het zal je zeker niet spijten

want ik kan er ook nog wat tegenaan smijten.

WAARD :Wees maar zeker, 't wordt een bacchanaal,

met op 't einde niets dan wat brabbeltaal:

De ene vergeet wie hij is, de andere vanwaar hij komt...

en dat duurt tot aan de morgenstond.

(Meer Westvlaamse gezegden of spreuken worden op de laatste pagina wel verduidelijkt. Er waren ook enkele politieke zinspelingen gemaakt. Keuze van de regisseur.)

KOOPMAN :Ik had geen betere dag in 't jaar kunnen kiezen.

WAARD :Ach, er zijn er die winnen, anderen verliezen.

Zo hoort het, geld moet rollen, want het is rond,

en de morgenstond heeft goud in de mond.

Ik laat hen de hele nacht trutten en lullen,

zo kan ik het best mijn ladeke vullen.

KOOPMAN :Ik ben koopman en van jouw soort,

maar ik ken niet jouw "Hokus-Pokus-Pas" woord.

Toneel 6

(De burgemeester en de griffier komen op.)

WAARD :Wees stil nu, laat mij de zaken maar regelen,

ik zal wel tellen en pingelen en pegelen.

KOOPMAN :'t Zint mij zo wonderwel, er staat een goede wind,

waardoor ik vanavond al mijn daalders weer vind.

(De waard begroet eerst de burgemeester, dan de griffier, waarna hij de koopman voorstelt.) WAARD :Avond burgemeester, algoede vader...

treed met je rechterhand toch wat nader;

macht en wet gaan samen op zwier!

't Is wel niet ongebruikelijk hier,

maar 't staat het volk niet sterk aan.

BURGEMEESTER :Daarom komen wij enkel bij nieuwe maan.

Schuine zaakjes regelen wij in het duister

zonder tamboer of lawaai, in stil gefluister.

Maar zeg eens, wie bespeur ik achter je rugge?

WAARD :O, maar dat is een voornaam koopman uit Brugge.